

Se sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
Justitiedepartementet, Enheten för
lagstiftning och allmän ordning och säkerhet
Vårt tjänsteställe, handläggare
FST JUR Op, Sofia Smetana,
sofia.smetana@mil.se

Ert datum
2025-06-25

Er beteckning
Ju2025/01154

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Yttrande över betänkande Polisiär beredskap i fred, kris och krig (SOU 2025:57)

**Svar senast
2025-10-03**

Inledning

Försvarsmakten har ombetts att yttra sig över betänkandet Polisiär beredskap i fred, kris och krig (SOU 2025:57). Försvarsmakten redovisar sina ställningstaganden och synpunkter kopplat till respektive förslag. Remissvaret följer i huvudsak den indelning som betänkandet har, förutom i avsnitt 5 som följer en annan ordning.

5. Polisens uppgifter och folkrättsliga ställning i krig

Försvarsmakten avstyrker förslaget att samtliga poliser ska vara civila i krig

Försvarsmakten avstyrker utredningens förslag att samtliga poliser ska ha civil status i krig. Utifrån det allvarliga säkerhetspolitiska läget i vårt närområde, anser Försvarsmakten att förslaget leder till en ökad militär risktagning avseende försvaret av Sverige i alliansen.

Omfattningen av förslagets negativa konsekvenser är svåra att överblicka och Försvarsmaktens krigsorganisation kan behöva anpassas över lång tid framöver för att omhänderta de militära risker som minskade tillgängliga resurser innebär. Det kan omfatta skapandet av ytterligare förband, såsom säkerhetsförband och militärpolisförband. Försvarsmakten delar utredningens bedömning att en konsekvens av utredningens förslag är att värnpliktiga polismän, dvs. polismän som har genomgått militär grundutbildning, kan behöva ha kvar sin krigsplacering inom Försvarsmakten i större utsträckning än idag.

(SSM)

Postadress
Försvarsmakten
107 85 Stockholm

Besöksadress
Lidingövägen 24

Telefon
08-788 75 00

Telefax
08-788 77 78

E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se

Sammanfattningsvis påverkar utredningens förslag den samlade försvarsförmågan negativt och därvid även Försvarsmaktens förmåga att lösa sina uppgifter inom alliansen och att lämna stöd till allierade.

Försvarsmakten vill även betona utmaningen att på ett adekvat sätt beskriva den hotbild som förväntas i Sverige vid högsta beredskap. Utredningen gör försök att beskriva detta men uppnår inte en samlad bild. I en konflikt kommer sannolikt en motståndare med alla metoder bedriva destabiliserande operationer (hybridkrig) över hela det svenska territoriet riktat mot svensk förmåga att försvara nationen och vara en trovärdig allierad. Samtidigt kan det inte uteslutas att mer konventionella metoder eller fjärrbekämpning med kryssningsrobotar förstärker de icke-konventionella delarna. Likt i Ukraina kan således krig råda i Sverige, där vissa geografiska områden utgör en direkt stridszon medan andra områden samtidigt möts av fjärrbekämpning och hybridaktiviteter. Hotbilden är därför komplicerad och innehåller parallella moment som är särskiljande. Även om hotbilden gällande väpnat angrepp kan sägas ha minskat efter Sveriges inträde i Nato, så har hotbilden generellt sett blivit mer aggressiv och komplex sedan inträdet i form av hybridkrigföring, sabotage och påverkansoperationer.¹

Ovanstående hotbildbeskrivning belyser den spännvidd som en modern konflikt kan komma att ha och påvisar behovet av polisens stöd till den samlade ansträngningen att försvara nationen. Endast ett gemensamt nyttjande av statens alla funktioner och resurser kan möta såväl en motståndares destabiliserande aktiviteter som dennes konventionella operationer.

Det militära försvarets behov av stöd från polismän med kombattantstatus

Som utgångspunkt vill Försvarsmakten understryka att det svenska totalförsvaret ska dimensioneras för att försvara Sverige mot ett väpnat angrepp och medverka till försvaret av allierade enligt de åtaganden som följer av medlemskapet i Nato, vilket inkluderar planering för att möta krigshandlingar på svenskt territorium men även för svenska förbands operationer på allierades territorium enligt Natos planer.² Försvarsmakten anser att det finns behov av att polisen även utför uppgifter som medför att det är lämpligt att de har status som kombattanter, vilket även framförts under utredningen. Ett sådant antagande får stöd av Polismyndighetens erfarenhetsrapport från Ukraina som anger att den ukrainska polisen åtagit sig kombattantuppgifter och att nästan en tredjedel av polisen är direkt involverad i bekämpningen av Rysslands väpnade angrepp eller arbetar med stabiliseringsåtgärder.

Behovet av stöd från polismän med kombattantstatus inom det militära försvaret grundar sig bland annat på polisens möjlighet att, utifrån sin korta inställetid och stora geografiska spridning, kunna bistå Försvarsmakten även i uppgifter där de riskerar att möta motståndarens kombattanter och därigenom öka den samlade

¹ Must, Årsöversikt 2024.

² Prop. 2024/25:34, Totalförsvaret 2025–2030, sid. 57–58.

försvarsförmågan. Det kan inte uteslutas att vissa uppgifter, som att bekämpa sabotageförband och motståndarens underrättelseinhämtning, innebär att behöva ingripa även mot en motståndare som uppträder som kombattant, även om aktiviteterna vanligtvis utförs förtäckt av motståndaren. Därtill finns det vissa uppgifter inom skydd och bevakning samt i samarbetet mellan polisen och Försvarsmakten avseende underrättelser som underlättas av kombattantstatus. En alltför rigid uppdelning mellan militärt och civilt tillsammans med förslaget att polisen i sin helhet ges en civil status riskerar att försvåra samarbetet och tillhörande planering liksom den höga grad av koordinering som krävs för att säkerställa skyddet av totalförsvarets militära och civila skyddsvärden samt allierade på svenskt territorium.

Som skäl för att samtliga polismän ska ha civil status hänvisar utredningen till polisens roll på svenskt territorium vid en fientlig ockupation. Mot bakgrund av detta vill Försvarsmakten understryka att erfarenheter från Ukraina visar att ukrainsk polis inte kunnat verka i ockuperade områden eftersom Ryssland låtit rysk polis, eller polis kontrollerad av Ryssland, överta ansvaret. Snarare tycks ukrainsk polis och annan central civil infrastruktur som sjukhus utgöra mål för rysk bekämpning.

Försvarsmakten vill även i sammanhanget lyfta Säkerhetspolisens roll i förhållande till att skydda statsledningen och anser att det finns aspekter på Säkerhetspolisens uppgifter som medför behov av kombattantstatus. Det kan konstateras att politiska funktioner, som inkluderar det politiska beslutsfattandet på det militära området, sannolikt kommer betraktas som ett legitimt militärt mål av en motståndare, även om det samtidigt ur svensk synvinkel är en civil funktion.

Försvarsmakten anser att det är uppgifterna som givits polisen i totalförsvaret som bör vara avgörande för vilken status polisen ska ha. För att polisen ska kunna fullgöra dessa uppgifter samt för att erhålla största möjliga försvarseffekt krävs att polisen kan utnyttjas i samtliga situationer som kan uppstå. Det får inte föreligga några som helst tveksamheter när polisen får ingripa. Polisens befogenhet och erfarenhet av att använda våld samt dess snabba tillgänglighet innebär att de är väl lämpade för att utföra de totalförsvarsuppgifter som de idag har.

Polisens roll i förhållande till det militära försvaret bör författningsregleras

Polismyndigheten och Säkerhetspolisen har en djupt förankrad och unik roll i det svenska totalförsvaret. Polisen har en särställning i förhållande till Försvarsmakten och det militära försvaret vad gäller att bidra till och stödja den militära delen av Sveriges försvarsansträngningar i fred, kris och krig med samtliga polisiära resurser. Försvarsmakten, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen utgör de tre statliga myndigheter med tydligast och störst förmåga att skydda samhällets och totalförsvarets skyddsvärden vid höjd

beredskap och ytterst krig. Det är ett sammanhållet svenskt totalförsvaret som ska förbereda och planera för att möta ett krig i Europa enligt regeringen.³

Utredningens förslag motiveras av en övergripande och förenklad uppdelning mellan civila och kombattanter samt mellan civila och militära uppgifter som enligt Försvarsmakten är svår att förena med erfarenheter från Ukraina eller den operationsplanering som pågår inom Sverige och Nato. En sådan uppdelning bedöms försämra förutsättningarna för fortsatt totalförsvarensplanering och riskerar att medföra negativa konsekvenser för totalförsvaret som är svåra att överblicka. Exempelvis låter sig en enkel och tydlig uppdelning mellan militärt och civilt vad gäller skydd och bevakning inte göras. Försvarsmakten och Polismyndigheten har ett väletablerat och nära samarbete kopplat till skydd av totalförsvarsviktig infrastruktur och verksamheter. Sådan infrastruktur och verksamheter kan innefatta även civila anläggningar som beroende på omständigheterna vid ett visst tillfälle kan komma att betraktas som militärt mål av en motståndare givet läge, ändamål eller användning. Försvarsmakten anser emellertid att det inte finns något folkrättsligt hinder mot att låta polis med civil status bevaka civila funktioner och anläggningar även om det som bevakas vid ett visst tillfälle kan komma att betraktas som ett legitimt militärt mål av en motståndare.

Som Natomedlem är Sverige ett viktigt bas-, logistik- och uppmarschområde. Världsstöd kräver både tillgång till och skydd av civil infrastruktur. Världsstöd måste ses som nödvändighet för försvaret av hela Sverige och inte bara som en militär uppgift. Det kommer således finnas behov av att polisen oaktat folkrättslig status, bl.a. stödjer och skyddar mobiliseringen, militära förflyttningar, utländska förbands transiteringar och andra logistiksystem som inte tillåter en tydlig uppdelning mellan civilt och militärt. Därutöver behöver polisen skydda totalförsvarsviktig infrastruktur och fortsätta samarbetet med Försvarsmakten inom säkerhets- och underrättelsetjänst. Dessa är exempel på uppgifter som till viss del förutsätter närhet till de väpnade styrkorna och andra militära mål men inte nödvändigtvis kräver kombattantstatus även om vissa uppgifter kan underlättas av en sådan status. Det ökade polisiära behovet vid höjd beredskap och krig består således till delar av ett ökat och prioriterat polisiärt behov som stödjer det militära försvaret.

Det är av särskild betydelse att samtliga polisiära resurser och Försvarsmakten, tillsammans med övriga aktörer i totalförsvaret, kan bidra till den gemensamma ansträngningen för att säkerställa nationell och allierades frihet. Polisens särställning i relation till det militära försvaret tydliggörs och regleras i lagen om polisens ställning i krig. För det fall lagen om polisens ställning i krig upphävs är det av vikt att polisens roll under höjd beredskap och krig även fortsättningsvis författningsregleras. En sådan reglering bör i sådant fall omfatta såväl militära uppgifter som stödjande uppgifter och kan tas in i Polismyndighetens samt Säkerhetspolisens respektive instruktioner eller i en särskild författning.

³ Prop. 2024/25:34, Totalförsvaret 2025–2030, sid 58.

6. Skydd och bevakning

Försvarsmakten delar utredningens bedömning att behovet av personal som utför skydds- och bevakningsuppgifter kan förväntas öka markant vid höjd beredskap och krig, såväl poliser som annan bevakningspersonal.

Även Försvarsmaktens behov av skydd och bevakning kommer att öka och kräva mer personalresurser. Det ökade behovet av skydd och bevakning förväntas omfatta anläggningar, verksamheter och funktioner som folkrättsligt kan betraktas som civila objekt, militära mål till sin natur eller som i grunden är civila men på grund av läge, ändamål eller användning kan utgöra militära mål. Mot bakgrund av detta vill Försvarsmakten särskilt framhäva vikten av att närmare analysera frågan om hur samhällets totala behov av skydd och bevakning ska säkerställas och prioriteras så att en enhetlig, sammanhängande och ändamålsenlig ordning kan säkerställa samhällets totala behov av skydd och bevakning på bästa sätt, vilket inkluderar den privata bevakningsbranschens roll i totalförsvaret samt skyddsvakters folkrättsliga ställning.

Mot bakgrund av de skäl som utredningen för fram har Försvarsmakten ingen erinran mot utredningens förslag att en ny driftvärnsorganisation inte föreslås i dagsläget. Försvarsmakten ser positivt på att en polisiär förstärkningsresurs bl.a. kan användas för att utföra uppgifter inom skydd och bevakning, se vidare under avsnitt 8. Försvarsmakten har tidigare tillstyrkt det förslag om aktiverad civilplikt inom bevakningsbranschen som Utredningen om det civila försvarets personalförsörjning lämnat och följer genomförande av förslaget.⁴

7. Stöd till polisen från Försvarsmakten

Försvarsmakten tillstyrker förslaget att den nuvarande lagen och förordningen om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning ska upphävas och att en ny lag och en ny förordning om Försvarsmaktens stöd till polisiär verksamhet i särskilda fall ska införas. Utredningens förslag och resonemang är positiva för Försvarsmakten med en större möjlighet att omhänderta en framtida oförutsedd utveckling och hybrida scenarion.

7.10.2 Förutsättningar som måste vara uppfyllda

Försvarsmakten delar utredningens bedömning att allvarlighetsgraden i de situationer för vilka stöd kan aktualiseras medför att stödinsatser ofta är så brådskande att regeringens medgivande inte hinner inhämtas. Förutom de uppenbara fallen där en polisiär insats är reaktiv och ett attentat är nära förestående eller rentav pågående, så bedömer Försvarsmakten att även stöd till polisen i tidigare skede ofta kommer vara tidskritiskt. Även under underrättelse- eller spaningsarbetet uppstår behov av stöd från Försvarsmakten i situationer som förutsätter att stödet lämnas med mycket korta förhållanden och som inte medger

⁴ SOU 2025:6, Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila försvaret.

att inhämta regeringens medgivande. Försvarmakten anser inte att det är ändamålsenligt med en ordning där det som kan uppfattas som ett undantagsfall, dvs. att regeringens medgivande inte krävs i brådskande fall, bedöms behöva tillämpas i de flesta fall. Försvarmakten anser att ordningen som föreslås gälla för brådskande fall istället ska gälla i samtliga fall.

Vad gäller frågan hur länge en stödinsats får pågå konstaterar Försvarmakten att de situationer som lagen är till för att tillämpas på ofta karakteriseras av snabba händelseutvecklingar som är svåra att förutse. Detta innebär t.ex. att en polisiär resurs som är uttömd åter kan finnas tillgänglig en viss tid för att därefter bli uttömd igen. En begäran om stöd kan dessutom omfatta flera olika resurser hos Försvarmakten och det faktum att en del av stödet inte längre uppfyller rekvisiten i lagen under viss tid bör inte föranleda att ett nytt stödärende behöver initieras. Försvarmakten förstår vikten av en löpande prövning men vill betona att en ordning måste ta höjd för en snabb och oförutsebar händelseutveckling samt beakta behovet av att ha lämpliga resurser insatta i rätt tid.

7.10.3 Begränsningar i Försvarmaktens skyldighet att lämna stöd

Utredningen föreslår även att Försvarmakten *ska* lämna stöd med att oskadliggöra obemannade farkoster enligt förslagets 3 § om det inte allvarligt hindrar ordinarie verksamhet. Försvarmakten vill först understryka att myndigheten ser positivt på att stödja polisen inom det här området och bedömer att det kommer vara till stor nytta för totalförsvaret. Det noteras emellertid att rekvisiten för att polisen ska få begära stöd är relativt enkla att uppfylla och att regeringens medgivande inte krävs. Vardagliga polisiära situationer kommer kunna inrymmas i rekvisiten vilket står i stor kontrast till övrigt stöd som kan lämnas enligt den föreslagna lagen. Vidare kan konstateras att utredningens förslag inte enbart gäller för en tid då polisen bygger upp sin förmåga utan även tiden därefter. Försvarmakten delar utredningens bedömning att det är angeläget att polisen bygger upp sin egen förmåga på området. Försvarmakten anser inte att en reglering som innebär att Försvarmakten är skyldig stödja polisen i vardagliga polisiära situationer och som därtill ska gälla över tid är motiverad. Försvarmaktens förmåga att bekämpa obemannade farkoster är en viktig resurs för myndighetens ordinarie verksamhet. Mot bakgrund av ovanstående anser Försvarmakten att myndigheten ska ha möjlighet att lämna stöd i de föreslagna situationerna men inte vara skyldig att lämna stöd.

7.10.8 Beslutsförfarandet och regeringens prövning m.m.

Den ordning som utredningen föreslår medför att regeringen först behöver medge att polisen begär stöd och därefter kan regeringen överpröva Försvarmaktens egen bedömning av hur stödet påverkar dess verksamhet. Även om modellen med regeringens medgivande i förväg behålls, se avsnitt 7.10.2, kan det ifrågasättas hur förvaltningsekonomiskt det är att begära stödet från Försvarmakten först efter regeringens medgivande. Försvarmakten anser att ordningen bör ändras så att regeringens prövning (om den modellen behålls) sker sist. Med en sådan

ordning vet polisen hur Försvarmakten bedömer påverkan på sin ordinarie verksamhet när de vänder sig till regeringen. Det kan ifrågasättas om regeringen bättre kan bedöma den operativa effekten på Försvarmaktens ordinarie uppdrag vid lämnande av stöd med vissa angivna resurser. Försvarmakten anser emellertid att regeringen, oaktat Försvarmaktens bedömning, har möjligheten att besluta att Försvarmakten ska lämna stöd till polisen.

7.11 En ny bestämmelse om skaderisker införs i stödförordningen

Försvarmakten ser positivt på att utredningen föreslår förändringar i stödförordningen (2002:375) för att minska det hinder som dagens risknivå enligt 10 § kan innebära vid stöd till polisen. Som utgångspunkt delar Försvarmakten bedömningen att myndighetens personal inte ska utsättas för större risker vid stöd till en annan myndighet än vad personalen utsätts för i Försvarmaktens ordinarie verksamhet. De skäl som utredningen anger som motiv till föreslagen ändring gäller emellertid inte enbart stöd till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Bestämmelsen medför en omotiverad begränsning vid Försvarmaktens stöd till även andra operativa myndigheter. Stora delar av Försvarmaktens personal utbildas och övas för att hantera stora risker i sin yrkesutövning, även i fredstid. Försvarmakten är som myndighet särskilt lämpad att löpande bedöma risker och fatta riskhanteringsbeslut. Försvarmakten ser inget behov av att ha en författningsreglerad risknivå i stödförordningen och anser därför att 10 § bör upphävas.

7.12 Helikoptertransporter

Försvarmakten tillstyrker utredningens förslag och delar utredningens bedömning att det inte finns resursmässiga förutsättningar inom Försvarmakten för att upprätthålla beredskapen åt polisen och samtidigt lösa ut samtliga uppgifter inom Försvarmaktens uppdrag. Den resurskrävande beredskapen är inte ett effektivt och ändamålsenligt användande av statens resurser. Försvarmakten vill betona behovet av en verksamhetsdialog mellan myndigheterna för att samordna rutiner och förfaranden kopplat mot genomförandet av eventuellt planerat stöd till polisen enligt helikopterförordningen.

7.12.4 Justeringar i helikopterförordningen, våldsanvändning och nödvärn

Försvarmakten välkomnar utredningens förslag att upphäva 3 § helikopterförordningen (2017:113). Det kan konstateras att utredningens resonemang om hur 3§ skapar en otydlighet vid stöd i situationer när det föreligger risk för behov av nödvärn, även gör sig gällande avseende 7 § stödförordningen. Försvarmakten delar utredningens tolkning att 3§ helikopterförordningen ger uttryck för det självklara att förordningen inte kan tillämpas i situationer där Försvarmaktens personal riskerar att behöva utöva våld och tvång mot enskilda som kräver lagstöd enligt regeringsformen, dvs. vålds- och tvångsutövning som går utöver nödvärnsrätt mot enskilda på svenskt territorium. Syftet med bestämmelsen i 3 § är inte att skapa ytterligare

begränsningar vad gäller eventuell risk för Försvarmaktens personal att behöva agera i nödvärn. Samma resonemang gäller för 7 § stödförordningen, som i sin nuvarande utformning således skapar ett onödigt hinder gällande Försvarmaktens möjligheter att lämna önskat stöd till tex. polisen. I syfte att åstadkomma en mer ändamålsenlig reglering rörande Försvarmaktens möjligheter att stödja bl.a. polisen i ett brett spektrum av situationer (och inte enbart när stödet lämnas med en helikopterresurs) anser Försvarmakten därför att starka skäl talar för att upphäva även 7 § stödförordningen.

8. En polisiär förstärkningsresurs

Försvarmakten ser positivt på förslaget om att införa en polisiär förstärkningsresurs för att förstärkning av polisen ska ske i syfte att myndigheten ska ges bättre förutsättningar att lösa tillkommande uppgifter vid höjd beredskap och ytterst krig. Vad gäller reservpolisernas folkrättsliga status så hänvisas till vad Försvarmakten anför i avsnitt 5.

9. Ett nytt gränsövervakningssystem i höjd beredskap och andra ansträngda lägen

Försvarmakten ser positivt på förslaget om ett moderniserat gränsövervakningssystem. Försvarmakten vill understryka att myndigheten har en viktig roll som en del i gränsövervakningssystemet, särskilt vad gäller den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten. Försvarmakten vill emellertid understryka att folkrättslig status för den personal som deltar i gränsövervakning i krig bör analyseras utifrån vad Försvarmakten anför i avsnitt 5. Utgångspunkten bör vara att skapa förutsättningar för personal från Tullverket, Polismyndigheten, Försvarmakten och Kustbevakningen att samverka nära, planera för och genomföra integrerad gränsövervakning i krig.

9.11.17 Befogenheter i kontrollverksamhet

Försvarmakten anser att de bestämmelser som innehåller våld- och tvångsbefogenheter kan utformas på ett tydligare och mer lättförståeligt sätt genom att samtliga befogenheter räknas upp direkt i författningen och att rena hänvisningsbestämmelser undviks. Försvarmakten anser vidare att regelmiljön för myndighetens personal som deltar i gränsövervakning vad avser användning av skjutvapen är svårtillämpad. Ett och samma ingripande kan innehålla olika moment av kontrollverksamhet och därefter övergå till ett ingripande mot brott vilket innebär att personalens skjut användning regleras av olika bestämmelser. Det bedöms inte realistiskt att personalen ska kunna avgöra exakt vilka bestämmelser som är tillämpliga vid en viss given tidpunkt under ett sådant ingripande, särskilt i situationer som är så hotfulla att det är motiverat att använda skjutvapen. Det bör eftersträvas en reglering som är lätt att tillämpa för den personal som ingriper. Försvarmakten anser att det bör övervägas att låta polisens skjutvapenreglering bli tillämplig på samtliga situationer när

Försvarsmaktens personal stödjer en annan myndighet inom ramen för den föreslagna lagen.

Försvarsmakten delar utredningens bedömning att det ur beredskapsperspektiv är angeläget att Försvarsmaktens personal kan vidta åtgärder i kontrollverksamheten för det fall civila myndigheter inte finns närvarande. Det bör dock poängteras att kravet att detta ska ske under direkt ledning av ansvarig myndighet, vilket i princip innebär att stå i kontinuerlig förbindelse med den myndigheten, bygger på ett antagande om att samband kan upprätthållas vilket inte bör vara en utgångspunkt i det läge Sverige befinner sig i när lagen är tillämplig. Detsamma gäller vid ingripande mot brott varvid detta uttryckligen omhändertagits genom ett särskilt undantag för befogenheten att gripa någon misstänkt för uppräknad brottslig verksamhet. Det kan, som utredningen nämner, handla om att det inte finns tid att upprätta kontakt men det kan även handla om sambandsbortfall av olika skäl.

Försvarsmakten vill även betona att gränsövervakningssystemet bedöms bidra till att Försvarsmakten kan hävda rikets territoriella integritet mer effektivt även i tiden före ett krigsutbrott eftersom befogenheterna enligt lagen kompletterar de befogenheter som Försvarsmakten redan har enligt 10 § IKFN-förordningen och som rör ingripanden mot utländsk militär personal. Mot den här bakgrunden anser Försvarsmakten att det finns starka skäl som talar för att Försvarsmakten får befogenheter att biträda ansvarig myndighet även vid återinförd gränskontroll vid inre gräns.

Avslutande synpunkter

Som framgår av avsnitt 5 avstyrker Försvarsmakten förslaget om att samtliga poliser ska ha civil status i krig. Försvarsmakten vill poängtera att även det förslag som utredningen resonerar kring men inte föreslår, att en avgränsad del av polisen ges kombattantstatus, bedöms medföra negativa konsekvenser för det militära försvaret jämfört med nuvarande ordning. Omfattningen av de negativa konsekvenserna som ett sådant alternativ skulle kunna innebära för det militära försvaret är helt avhängigt hur en sådan reglering skulle utformas. Mot bakgrund av de begränsade resonemang som utredningen för i denna del bör det ytterligare analyseras hur en sådan ordning skulle kunna utformas för att på ett effektivt och ändamålsenligt sätt möta det militära behovet. En sådan ordning skulle bland annat behöva omhänderta svårigheten att på förhand definiera en särskild organisatorisk del eller på annat sätt vilken personal det kan bli fråga om eftersom det inte går att förutse vilka omständigheter som kan komma att råda. För att möta det militära behovet skulle det därför vara nödvändigt att en sådan ordning tillåter en flexibilitet avseende både organisatorisk del och numerär. Samtidigt skulle regleringen behöva vara tillräckligt robust för att skapa förutsättningar för myndigheterna att planera för krig. Försvarsmakten vill understryka att en avgränsad del av polisen i princip skulle behöva kunna omfatta en majoritet av samtliga polismän under förutsättning att det är motiverat av militära behov.

Försvarsmakten konstaterar att det ökade behovet av polisen som kommer föreligga vid höjd beredskap och krig delvis består av ett ökat behov av polisiära resurser till stöd för det militära försvaret. Polismän med kombattantstatus bör således inte ses som en nedgång av resurser hos polisen. Det bör betonas att folkrätten inte förhindrar att kombattanter används till civila uppgifter, vilket således innebär att även polismän med kombattantstatus bör ha fulla polisiära befogenheter och kan fortsätta fullgöra lämpliga, med beaktande av skyddet av civilbefolkningen, polisiära uppgifter.

I beredningen av detta yttrande har deltagit viceamiral Ewa Skoog Haslum, generalmajor Johan Pekkari, överstelöjtnant Håkan Broström, överstelöjtnant Fredrik Green, överstelöjtnant Johan Rydén, kommendörkapten Anders Kallin, överstelöjtnant Morgan Petersson, överstelöjtnant Rikard Bengtsson, överstelöjtnant Magnus Jonsson, major Karl-Gustav Stigenäs, major Lennart Eriksson, major Linda Svedin, kapten Urban Forsberg, löjtnant Teresia Sandberg, ställföreträdande stabschef Ulf Ibsén och jurist Otto Swedrup samt medarbetare ur Försvarsstabens Specialförbandsledning.

Detta yttrande har beslutats av general Michael Claesson. I den slutliga handläggningen har deltagit generallöjtnant Carl-Johan Edström, chefsjurist Kerstin Bynander, strategisk rådgivare Annika Nordgren Christensen, överste Magnus Magnusson, överste Andreas Lunde, sektionschef Magnus Wahlund och som föredragande försvarsjurist Sofia Smetana.

Michael Claesson

Överbefälhavare

Sofia Smetana

Sändlista

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se
kopia: ju.L4@regeringskansliet.se

Inom myndigheten för kännedom:

FST GEN

FST STRA

FST STAB PLAN

FST RHS

FST SFL

FST JUR

OPL

MUST

FS

Militärpolisenheten